

Mladinska Matica.

IZREDNE PUBLIKACIJE.

Kot smo že zadnjič poročali, izideta za Miklavža 2 knjigi, in sicer Ribičičev »Mihec in Jakec« in Lovrenčičevo »Tiho življenje«. Prvo je živahno delo polno humorja. A ni samo zabavna ta knjiga, tudi dobra je in koristna. Služila bo kot priprava za poučevanje nazornega nauka. Tu je ponazorjena enoletna doba. Vse, kar zanima otroka, najde tu, od prvih hlač do prvega vozička, od letnih časov do cerkvenih in narodnih praznikov — knjiga pa ne olajša samo pouka pri nazornem nauku, ampak bo služila tudi sijajno za bralne in spisne vaje. Če pri prepisovanju bodo morali otroci samostojno misliti. Tudi tistim prvim razredom, ki se ne poslužujejo Fleretove prve čitanke, pride ta knjiga zelo prav. Nekateri tovariši se tega tudi zavedajo. Neki učitelj je naročil za vsakega otroka v razredu po en izvod.

Kakor je Ribičičeva knjiga zanimiva za naše najmlajše, tako je Lovrenčičeva primerna za otroke višjih razredov. Pester šopek legend je to. Motivi so narodni a obdelani so tako originalno, kot jih zna pri nas obdelati pač samo Lovrenčič. To bo prva slovenska knjiga te vrste.

Obe knjigi sta bogato ilustrirani. Ribičičeva ima okoli 1200 slik Maksima Gasparsija, Lovrenčičeva pa je opremljena z židarskimi slikami.

POZORI! POZORI! POZORI!

Naročilni rok za obe knjigi se določa do 15. novembra t. l. Mnenje, da bo za naročitev čas tudi potem, je napačno, ker bomo tiskali le toliko izvodov, kolikor bo naročil. Nič omahovanja tedaj, nič obotavljanja! Kdor ostane brez teh dveh knjig, mu bo žal!

S seje dne 30. oktobra 1931.

1. Poskušalo se bo razširiti »Naš rod« tudi v druge banovine Jugoslavije, kjer so večje slovenske kolonije, kasneje pa tudi v Ameriko.

2. Za rubriko »Vprašanja in odgovori«, naj se dobijo strokovnjaki iz vseh panog znanstva. Honorarji za to rubriko se določijo od slučaja do slučaja pri sejah Mladinske Maticе.

3. Nagrada za najboljši spis za najmlajše se nakaže Josipu Ribičiču za njegovo delo »Mihec in Jakec«. Ostala konkurenčna dela — v kolikor so dobra — a niso odgovarjala razpisu, ker niso primerna za najmlajše otroke, pridejo v poštev še pri tekmah za redne publikacije.

Učiteljski pevski zbor JUJ.

—pev. Ženski pevski tečaj se bo vršil v soboto 7. t. m. ob 20. do 22. ure in v nedeljo 8. t. m. ob 8. do 11. ure. Pridite vsi! — Odbor.

—pev. Posnemajte! — Trboveljska premogoporna družba je kupila 100 izvodov pesmarice »Mladini ob stoletnici rojstva Frana Levstika« in jih podarila mladinskemu pevskemu zboru Trbovlje-Vode. Tako se podpira kulturno delo komponista mladinskega zbora, izdajatelja, in tako se lahko najširši krogi seznanijo z vsem potrebnim, kar jim je vsled pomanjkanja sredstev drugače nemogoče. TPD najlepša hvala. — Odbor.

—pev. Mladinski zbor Trbovlje-Vode priredi v nedeljo 15. t. m. ob 11. uri dopolne v veliki dvorani hotela »Union« velik koncert jugoslovenskih mladinskih kompozicij novejšega datuma. Koncert je namenjen odraslim in deci. Vršil se bo dopolne zaradi tega, ker se otroci ne morejo vrniti od večernega koncerta v Trbovlje ob primerni uri. V svrhu organiziranja prodaje vstopnic je sklical UPZ 4. t. m. sestanek zastopnikov vseh ljubljanskih šol. Bil je lepo obiskan. Sklenjeno je bilo, da se bodo stojišča za deca prodajala š 3 Din le potom zastopnikov posameznih šol. Upravičeno pričakujemo, da bosta učiteljsko, pa tudi ostala javnost posvetila vso pozornost tej prireditvi in z obilnim obiskom podprla idealno kulturno stremenje sinov in hčera naših rudarjev. Vstopnina je za vse prostore znižana!

Nadaljevalno š.

No. 12844/1 Ljubljana, 22. okt. 1931.

Delovno občestvo za voditelje in voditeljice kmetsko — oz. gospodinjstvo — nad. šol se bo v smislu pravilnika § 13 vršilo v Celju, v dvorani Celjskega doma, za voditeljice pa v nedeljo, dne 15. nov. 1931. Začetek vsakokrat ob 8. uri zjutraj.

SPORED:

A. Za voditelje: 1. Otvoritev, pregledno poročilo o organizaciji in delovanju kmetsko nad. šol v šolskem letu 1930/31, Poroča g. Krošl Jože, referent za kmet. nad. šolstvo.

2. Pomen travništva za uspešno živinorejo. Referira g. inž. Kropivšek Fr. — Sv. Jurij ob juž. žel.

3. Razširitev kmetsko — nad. šol. — Govori g. Dolgan Josip, vodja kmetsko — nad. šole — Planina pri Rakeku.

4. Kakšno vzgojo zahteva sedanji gospodarski položaj za našega kmeta? — Govori g. Juranič Josip — vodja kmet. nad. šole — Sv. Marko niže Ptuj.

5. Predlogi in slučajnosti. 6. Volitev zastopnikov. 7. Zaključna beseda

B. Za voditeljice: 1. Kakor pod A. 1. 2. Sodelovanje učiteljic pri gosp. nad. šoli Poroča gđ. Plavšak Marta — Trbovlje. 3. Notranji razvoj gosp. nad. šolstva. Poroča ga Mešček Anka — Krčevina pri Mariboru. 4. Ročno delo v gosp. nad. šoli. Poroča gđ. Pleško Marija — Vrhnika. 5. Predlogi in slučajnosti. 6. Volitev zastopnic. 7. Zaključna beseda.

Delovno občestvo je obvezno za vse voditelje in voditeljice onih šol, ki so delovale v šol. letu 1930/31. Delavnega občestva se pa more udeležiti tudi vse učiteljstvo, ki se zanima za gospodarsko in gospodinjstvo izobrazbo kmetskega stanu. Voditelji in voditeljice, ki se iz tehtnega razloga ne morejo udeležiti občestva, morajo banski upravi, oddel. III. pismeno opravičiti svojo odsotnost vsaj do 10. nov. 1931.

Vse predloge glede organizacije oz. pouka na kmetsko — nad. šoli je vsaj do 12. nov. 1931 uradno poslati na naslov: Vodstvo kmetsko — nad. šole Teharje pri Celju, predloge glede gospod. — nad. šol pa na naslov: Vodstvo gosp. nadaljevalne šole Krčevina pri Mariboru.

Za bana — pomočnik: Dr. Pirkmajer I. r.

Šolski radio.

OTVORITVENA ODDAJA ŠOLSKEGA RADIA ZA DRAVSKO BANOVINO.

Včeraj ob 11. uri 30 minut je bila otvoritvena oddaja šolskega radia za Dravsko banovino. Med učitelstvom in mladino je vladalo veliko zanimanje za to oddajo, saj je imela priliko slišati osebnost slovenskega pisatelja, ki ga že dolgo pozna po njegovih spisih, g. F. S. Finžgarja. In res, prav posrečena je bila izbira in prav posrečena je bila oddaja.

Otvoritveni nagovor je imel načelnik odbora za šolski radio pri JUJ in zastopnik krmanske uprave v njem g. prof. Leopold Andreč, ki je orisal pomen šolskih oddaj, razvoj šolskega radia pri nas ter izrekel zahvalo vsem činiteljem, ki so pripomogli do šolskega radia v Dravski banovini. Predvsem je zahvalo naslovil kr. banski upravi, ki je s polnim razumevanjem omogočila šolski radio. Radio — postaji in Prosvet — nizvezi, ki sta dali brezplačno postajo za šolski radio na razpolago in Jugoslovenskemu učiteljskemu združenju — sekciji za Dravsko banovino, ki je z vso požrtvovalnostjo izvršila vse predpriprave za otvoritev šolskega radia ter mu s tem zagotovila obstoj.

Nato je izpregovoril zastopnik Radio — postaje, tajnik Prosvetne zveze, g. Zor V., ki je posebno zahvalo izrekel učitelstvu Jugoslovenskega učiteljskega združenja — sekciji za Dravsko banovino, ki je imelo tako veliko razumevanje za stvar ter je s tako vneto sprejelo šolski radio v svoje okrilje. Slovensko učiteljsko je sledilo s tem Češko — slovaški, ki je sprejela radio kot sestavni del pouka. Zaključil je z željo, da naj radio služi kulturni povzdigi mladine in naroda.

Pisatelj, g. župnik F. S. Finžgar je nato imel otvoritveno predavanje »Kaj bi rad povedal mladini?« Njegovo predavanje je bilo nekaj izrednega. Zajel je dušo mladega življenja in porabil za svoja izvajanja obliko, da bodo še dolgo ostala v spominu mladine. Pričel je s spominom na Levstika, nato pa je sejal zlate nauke v lepih pripodobah in doživljajih v srca mladine. Prvo je govoril o mladosti in moztosti. »Najlepša je mladost, mladost je le ena, ki ne pride več nazaj.« V življenje greste, skozi življenje, ki bo zahtevalo moztato prenašanje bolečin. »Domovina potrebuje močnih junakov in ne mlilih Jere«. Dalje je govoril o avtoriteti na podlagi dogodbe iz lastnega življenja: »Da bodeš vedel, kaj je tvoja dolžnost.« Tudi ako bi me privezal oče s pajčevino k mizi, ni me držala vrv, ampak očetova avtoriteta me je držala, da se nisem odtrgal in šel k vozu in na voz tlačit seno in potem jahat na konju domov.« Brez avtoritete bi bilo gorje državi, narodu in družbi. »Države najbolj kulturni narodov čuvajo avtoriteto.« Sveta je avtoriteta staršev, sveta avtoriteta učiteljev itd. »Mladina, ki tepta avtoriteto družbe in človeštva je globokopodružbe, naroda in države« Nadalje je govedal v lepi dogodbe nekaj o ljubezni do bližnjega: »V ljubezni pritrane koščke delijo bednim siromakom po barakah.« — »Delo je naša sveta dolžnost.« Lepo je g. pisatelj vpletel v lasten doživljaj dogodbe o prihodu Čehov v naše kraje in o probujanju in poglobljanju narodne zavesti za časa pisateljevih mladih dni. »Slovenska vzajemnost je bila tedaj še velik greh«, je opisoval pisatelj mladini težke čase, ki jih je preživljal naš narod in ž njim naša doraščajoča mladina. Vzpodbujal je mladino, naj ne dela zaradi nagrade in priznanja: »Več kot vse to je zavest dolžnosti do dela.« Svaril je mladino, naj ne bo zaje-dalec, ne v narodu in ne v družbi. — Nad vse posrečena je bila pa zadnja slika: »Kdo je gospod?« Mari oni, ki se nosi po modri, ali hodi na promenade; se nič ne uči, pa hoče da vse ve in zna; vse kritizira in pregodnja, sam pa ni še ničesar storil; se smeji v gledališču pri tragični sceni in gleda okrog, kdo ga bo posnemal; ga je sram očeta in matere, ker mu nista dovolj »nobel«; ki zapravlja očetovo premoženje; ki odriva staro ženico s pločnika v blato, da gre sam po lepem; ki si pusti od matere čevlje snaziti, ki ga je sram

ZAMENJAMO

vaš rabljeni baterijski aparat za novo tipo za popoln priključek na električni tok, proti zmernemu doplačilu, ki ga je možno plačati tudi v obrokih. **Zahtevajte takoj ponudbe z navedbo aparata, ki ga hočete zamenjati.**

RADIO

LJUBLJANA - MIKLOŠIČEVA CESTA ŠT. 5

nesti paket na pošto ali knjige v šolo, da raje iztrga liste iz nje in jih zmečkane nosi v šolo v žepu. »Vsi drugi smo pa delavci, delavci s krampom, delavci s črnim, delavci ob hlodu v gozdu ali delavci, ki vcepamo modrosti v glavo, ali sejemo kulturne brazde v narode.« Bodimo delavci vsi in ne gospodje, bodimo ponosni, da smo delavci. Gosp. predavatelj je končal zopet z Levstikom in rekel, da je povedal vse »najsijajnejšo komu ljubo ali gorko!«

Neki višji funkcionar, ki je čital pisatelja Finžgarja predavanje še preden je bilo govorno v radiu, je rekel: »Zlate besede!«

Naj bi naš šolski radio dal še mnogo takih zlatih besed naši mladini, gg. profesorji in učitelji pa pripravili mladini z radijem v šoli še mnogo zlatih ur. Ure šolskega radia naj postanejo res zlate ure pouka za našo mladino.

Prihodnji petek, 6. t. m. ob 11. uri 30 minut bo predaval g. profesor Šolar o temi »Saj znaš!«, vaje v deklamiranju in branju.

Nudimo mladini, da čuje strokovnjaka!

Stanovska organizacija JUJ iz društev:

Vabila:

— JUJ SRESKO DRUŠTVO V KAMNIKU bo zborovalo v ponedeljek dne 16. novembra 1931 ob 9. uri v šolskem poslopju v Domžalah. Dnevni red: 1. Situacijsko poročilo. 2. Narodno gospodarstvo, predava dipl. agr. A. Jamnik. 3. O lepem pisju in novih zvezkih predava sreski šolski referent A. Lukežič. 4. Slučajnosti.

Poročila:

— JUJ SRESKO DRUŠTVO ZA MARIBOR MESTO je imelo svoj redni občni zbor dne 24. septembra v prostorih nabavljalne zadruge.

Dopisi: Izmed dopisov se je obširno obravnaval poziv pevskega zbora JUJ za pristop članstva in o pevskega tečaja v Mariboru. Poverjen je tov. Bratuš za organizacijo te akcije.

Poročila delegatov. Poročila o delegacijskem zborovanju v Ljubljani podajo: tovariš predsednik Lukman o gospodarskem odseku, tov. Cvetko ml. o upravnem odseku in splošno o skupščini, tov. Grčar o obrtno — daljevalnem šolstvu, medtem ko poroča tov. Rode o glavni skupščini v Beogradu.

Poročila funkcionarjev: Tov. Faganelli prečita tajniško poročilo, blagajničarka tovarišica Križeva poroča, da je imelo društvo letnih dohodkov 21.762 Din 51 p, izdatkov pa 21.263 Din 30 p. Na predlog pregledovalca računov tov. Klemenčiča se račun odobri. Likvidacija starega in ustanovitev novega društva. Ko so se podala vsa poročila odbora Učiteljskega društva za Maribor in bližnje okolice, se je soglasno sklenilo, da likvidira staro društvo po 12 letnem delovanju in se osnuje na podlagi pravil JUJ novo društvo z imenom »Jugoslovensko učiteljsko združenje v Beogradu — sresko društvo Maribor-mesto«.

Vsa aktivnost in pasiva se prenese na novo društvo. Ker vsled novih pravil odpadejo vse okoliške šole iz našega teritorija, se to-

variš predsednik Lukman poslovi s prisrčnimi besedami od tovarišev(ic), ki so primorani zapustiti naše društvo in pristopiti k okoliškim

Kot starostni predsednik vodi tov. Kar-ničnik ustanovni občni zbor novega društva. Po ponovnih volitvah se izvoli sledeči odbor, ki se je konstituiral tako-le: I. v upravni odbor: predsednik Hočevar Ciril, podpredsednik Malenšek Jože, blagajničarka Wieser Friderika, tajnik Womer Ivan, zapisničarka Vodenik Ina; odborniki: Černovšek Mara, Horvat Albin, Haberman Franjo, Skof Franja, Mohor Anton; II. v nadzorstveni odbor: predsednik Lovše Ivan, podpredsednik Cvetko Ivan, odborniki: Jordan Ivan, Burnik Alojzija, Druskočič Antonija.

Članarina se določa za bodoče leto 180 Din, za poročene učiteljice 110 Din.

Predlogi: Po daljši debati se sklene poslati banovinski sekciji v Ljubljani dobro utemeljene resolucije, v katerih se naproša, da ostane teritorij našega društva iz upoštevanja vrednih razlogov isti kakor dosedanj.

Na predlog tov. Grčarja se izvolita v odsek za učiteljski naraščaj tov. Robič in Humekova.

Hočevar Ciril, preds. Womer Ivan, tajnik.

DRAGO GORUP & Co.

LJUBLJANA MIKLOŠIČEVA CESTA 16/I.

Izdelava in prodaja damске in moške konfekcije. Naročila po meri se izvršujejo hitro in točno.

Nove knjige.

—k »Almanah kraljevine Jugoslavije«, oddelek 5/6. (za marec in avgust 1931.) z detaljnim pregledom uprave, administracije in vseh važnejših ustanov v banovinah: Drinski, Zetski, Dunavski, Moravski, Vardarski in uprave Beograda, je pravkar izšel. Ta del obsega: Obči statistični pregled kraljevine Jugoslavije Alfabetički pregled vseh upravnih oblasti (okrožnih inspektoratov, srezov, sreskih izpostav), občin in mest v državi. S tem je zaključen IV. jubilejni zvezek »Almanaha kraljevine Jugoslavije« za leto 1931., ki je posvečen običnemu delu državnega ustroja in vseh delov državnega življenja kraljevine Jugoslavije. Tiskan je z odobritvijo centralnega presburoja predsedništva ministrskega sveta na podlagi službenih podatkov. Vsi pregledi so izdelani in kontrolirani po najnovejših podatkih. Material je urejen strokovno in pregledno, da je delo neobhodno potrebno kot priročna knjiga vsakemu uradu, knjižnici in vsaki šoli. Cena IV. zvezku »Almanaha« Din 250.—, posebna izdaja »Unutrašnja uprava« s pregledom poedinah banovin — Din 150.—. Glavno uredništvo Almanaha Kraljevine Jugoslavije je v Zagrebu VI. Glavni urednik je Viktor Manakin, Zagreb, Zerjavičeva 4. telefon 80-14.

Preproge: banovinske tkalnice iz Sarajeva daje vsem gg. državnim uradnikom in penzionistom na 18 mesečnih obrokov.

Sukno: angleško in češko platno proti najugodnejšemu mesečnemu odplačevanju.

„BRADFORD“

Ljubljana, Selenburgova 7

Na zahtevo cenj odjemalca pošilja zastopnika s kompletno zbirko v vsak kraj in na stanovanje. Ogled prost — nakup neobvezen.

—k Slovniki in slovarski brus knjižne slovenščine. Sestavil J. Koštial. Drugi natis 1931. Založila Družba sv. Mohorja v Celju. Cena za člane 6 Din, za nečlane 8 Din. — Za knjigo je najboljša ocena ta, ako je knjiga hitro razprodana. Da so vsi, ki jim je do pravilne slovenske pisave, bili prvega Brusa veseli, je dokaz, ker je tako naglo pošel. Zato je prof. J. Koštial priredil drugo izdajo, ki jo je tudi pošiljal (za 8 strani). — Kdorkoli pišeš, ga kupi. — Dobiš ga po vseh knjigarnah.

Pri naročilih potom Učit. gosp. poslovalnice upoštevajte knjigarno Učiteljske tiskarne!